
JUBILEA

GENERÁLPORUČÍK DOCENT MUDr. JOSEF ŠKVAŘIL ŠEDESÁTNÍKEM

Dne 15. dubna 1961 se dožívá šedesáti let v rozmachu tvůrčí organizátorské činnosti hlavní chirurg naší lidové armády generálporučík docent MUDr. Josef Škvařil (narozen 15. IV. 1901 v Brně).

Hlavní rysy jubilantovy osobnosti a jeho mnohostranné a bohaté činnosti byly zhodnoceny před deseti lety (VZL XX, 2, 1951, Rozhledy v chirurgii XXX, 4, 1951).

Jako syn českého dělníka v silně poněmčeném Brně se těžce probíjel za Rakouska-Uherska k dosažení úplného středoškolského vzdělání, které bylo podmínkou ke vstupu na vysokou školu. Po absolvování reálky skládá teprve v r. 1921, v samostatném Československu, doplňující zkoušku a maturitu. Je však odveden na vojnu, nejprve k letectvu, pak přeřazen k dělostřelectvu, kde absolvuje důstojnickou školu. Pro těžší onemocnění je superarbitrován a teprve v r. 1923 zahajuje lékařská studia na lékařské fakultě v Brně. 12. března 1930 je promován na doktora veškerého lékařství. Již jako student medicíny působí několik let jako demonstrátor a operační elév na chirurgické klinice prof. Petřivalského, což ovlivňuje směr lékařského praktického zaměření. Po promoci pracuje mladý dr. Škvařil na chirurgických odděleních nemocnic v Uherském Hradišti, v Olomouci a v Brně a po několik let zastává místo asistenta na chirurgické klinice prof. Pe-

třivalského. Z tohoto období pochází 16 prací, které se týkají převážně problematiky žaludečního vředu, otázek rentgenologické diagnostiky a zkušeností z pobytu v zahraničí. Dne 1. listopadu 1939 odjíždí s manželkou přes Maďarsko, Rumunsko a Sovětský svaz do Iránu, kde se stává primářem chirurgického oddělení nemocnice v Teheránu a záhy chirurgem-konsultantem sovětského vyslanectví. Po vypuknutí druhé světové války se dává k dispozici našemu zahraničnímu odboji, provádí odvody dobrovolníků do Rudé armády, sám se do ní přihlašuje, ale odjíždí do SSSR až v březnu 1943. Působí pak jako chirurg v odsunové nemocnici v Kujbyševu, později v Botkinově nemocnici v Moskvě a od dubna 1944 jako vedoucí chirurg československé samostatné brigády, s níž prodělává bojovou anabazi do vlasti. V květnu 1944 vstupuje do Komunistické strany Československa. Během války přispívá do Československých listů v Moskvě a do vojenských frontových časopisů. Po osvobození naší vlasti zůstává v armádě, záhy se stává generálem a náčelníkem zdravotnické správy MNO. Věnuje se pilně organizační činnosti v budování vojenské zdravotnické služby, využívaje bohatých zkušeností chirurgických i válečných. Své odborné vzdělání doplňuje studiem na Vojenské lékařské akademii S. M. Kirova v Leningradě. Gen. dr. Škvařil se zasloužil o to, že byla v roce 1950 vydána první učebnice válečné chirurgie v našem jazyce, která byla zpracována kolektivem českých a slovenských chirurgů a pro kterou napsal velmi důležitou kapitolu o odborně organizačních otázkách.

V r. 1952 odchází gen. dr. Škvařil na ministerstvo zdravotnictví a stává se náměstkem ministra. Zde se zasloužil o koordinaci civilní a vojen-

ské zdravotnické služby, zejména v otázkách civilní zdravotnické ochrany a náplně činnosti Československého Červeného kříže. Později byl povolán na Vojenskou akademii Klementa Gottwalda, kde využil svých bohatých zkušeností v přípravě vyšších důstojnických kádří. Ve volném čase literárně zpracovával otázky vlivu atomových zbraní na taktiku zdravotnické služby, některé taktické otázky a problematiku bojových biologických prostředků. Na této škole byl 1. II. 1957 jmenován docentem organizace a taktiky zdravotnické služby a válečné chirurgie. V rámci pozdějších organizačních změn v naší armádě přešel gen. doc. dr. J. Škvařil jako náčelník do Ústřední vojenské nemocnice a od podzimu 1959 zastává funkci hlavního chirurga naší armády.

Již tento velmi stručný výčet bohaté a mnohostranné činnosti ukazuje, že jubilant je významným představitelem československého vojenského zdravotnictví. Od mládí si zachovává velký pracovní elán a houževnatost. Při řešení jednotlivých otázek se snaží kriticky proniknout do hloubky i do šířky, s cílem zasadit daný problém do co nejširších souvislostí. Využívá k tomu plně svých bohatých zkušeností člověka, chirurga, přímého účastníka Velké vlastenecké války, zkušeného organizátora a komunisty.

Generál doc. dr. Škvařil byl za své zásluhy významně oceněn celkem sedmnácti řády a medailemi, z nichž 12 je československých a pět zahraničních.

Vážený soudruhu generále, příslušníci vojenské zdravotnické služby naší lidové armády si hluboce váží Vašich zásluh a přejí Vám hodně duševní pohody a zdraví do Vaší další činnosti.
plk. doc. MUDr. A. Beneš

PĚTAPADESÁTINY PLUKOVNÍKA MUDr. JOSEFA ŠEDIVÉHO

Dne 23. 2. 1961 se dožil 55 let jeden z předních internistů čs. armády plukovník MUDr. Josef Šedivý. I když toto jubileum není zvlášť vysoké, přece jen patří plk. dr. Šedivý k nejstarším aktivním vojenským internistům. Dožívá se tohoto výročí pln životního optimismu a dobré nálady.

Jako náčelník interního oddělení vynikal a vyniká výbornými organizačními schopnostmi, pracovitostí a hlavně důsledným plněním každodenních všedních úkolů a povinností. Stále se velmi intenzívně vzdělává; patří k těm vedoucím oddělení, kteří jsou informováni o všem všudy, jak po stránce odborné, tak i organizační, společenské a jiné. Jeho skutečným životním smyslem je práce v nemocnici, kde tráví nejen oficiální dobu během dne, nýbrž i volný čas ve večerních hodinách. Zájmů ležícího nemocného

podřizuje nekompromisně vše, čím žije oddělení. Svůj nesmlouvavý postoj k pořádku, čistotě a péči o nemocné vštěpuje nejen lékařům — svým spolupracovníkům — nýbrž i sestřám a všem ostatním zaměstnancům. V tomto směru skutečně příkladně vyniká.

Byl to dosud činnorodý, plodný život, přesněji řečeno úsek života. Myslíme, že může sám s klidem pohlednout na vykonanou práci.

Přejeme mu všichni, aby i v dalších letech a desetiletích mohl pracovat tak jako dosud a hlavně aby se cítil zdrav a spokojen.

Za spolupracovníky a žáky

plk. doc. MUDr. Dufek